

Зовнішнє інформаційне маніпулювання та втручання в умовах сучасних конфліктів: матеріали інтернет-конференції / за заг. ред. проф. Н. Карпчук. – Луцьк: ВНУ імені Лесі Українки, 2025. – 215 с.

*Рекомендовано вченою радою факультету міжнародних відносин
Волинського національного університету імені Лесі Українки
(протокол № 10 від 21 травня 2025 р.)*

Рецензенти:

Тетяна Сидорук – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри міжнародних відносин, Національний університет «Острозька академія» (м. Острог).

Наталія Романюк – кандидат географічних наук, доцент кафедри міжнародних відносин та регіональних студій, експерт проектів Жана Моне, керівник Інформаційного центру ЄС, Волинський національний університет імені Лесі Українки

Матеріали інтернет-конференції опубліковано в рамках реалізації проекту
ERASMUS+ JEAN MONNET MODULE
«Протидія ЄС зовнішньому інформаційному маніпулюванню та втручанням»
№ 101172342 – EUC2FIMI – ERASMUS-JMO-2024-HEI-TCH-RSCH

Фінансує Європейський Союз. Проте висловлені погляди та думки належать лише авторам і не обов'язково відображають погляди Європейського Союзу чи Європейського виконавчого агентства з питань освіти та культури (EACEA). Ні Європейський Союз, ні EACEA не можуть нести за них відповідальність.

Представлені матеріали включають тези доповідей, що розкривають гібридну сутність сучасних конфліктів. Особливий акцент матеріалів на інструментах «гібридності»: зовнішньому інформаційному маніпулюванню та втручанням (FIMI), дезінформації, злісній діяльності у кіберпросторі, мілітарному компоненту. Збірник матеріалів є корисним для науковців, викладачів, студентів, представників органів державної влади та інститутів громадянського суспільства, які цікавляться питаннями зовнішнього інформаційного маніпулювання та втручання.

Матеріали подано в авторській редакції

ЗМІСТ

ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ Й ГІБРИДНІ КОНФЛІКТИ

Оксана Кундеус	ПРОПАГАНДА РФ ЯК ОДИН ІЗ ЗАСОБІВ «ГІБРИДНОЇ АГРЕСІЇ»	7
Анатолій Бахтін	РОСІЙСЬКО-ЧЕЧЕНСЬКІ ВІЙНИ: АНАЛІЗ ГІБРИДНИХ МЕТОДІВ ВЕДЕННЯ ВІЙНИ	11
Артем Данченко	ОПЕРАЦІОНАЛІЗАЦІЯ VUCA В КОНТЕКСТІ ДОСЛІДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЗАГРОЗ	15
Сергій Федонюк	ГІБРИДНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ВІЙНИ В СИРІЇ	18
Діана Матраєва	МЕДІАЦІЯ В СУЧАСНІЙ МІЖНАРОДНІЙ ПОЛІТИЦІ: ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ, БАГАТОСТОРОННІ ФОРМАТИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЕФЕКТИВНОСТІ	21
Роман Федонюк	СИНЕРГІЯ СЕКТОРІВ ОБОРОНИ ТА КОСМОСУ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ ЄС В УМОВАХ ГІБРИДНИХ КОНФЛІКТІВ	25
Владислав Боденко	ГІБРИДНІ ЗАГРОЗИ У ВІЙНІ В ЮГОСЛАВІЇ	31
Богдана Кальваровська	НАГІРНИЙ КАРАБАХ ЯК ПОЛЕ ГІБРИДНОЇ БОРОТЬБИ	35
Володимир Лісовський	ГІБРИДНА ВІЙНА В ГРУЗІЇ 2008 РОКУ ЯК ПРИКЛАД ЗОВНІШНЬОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ВТРУЧАННЯ ТА ФІМІ-ОПЕРАЦІЙ	37

ЗОВНІШНЄ ІНФОРМАЦІЙНЕ МАНІПУЛЮВАННЯ ТА ВТРУЧАННЯ (FIMI).

ДЕЗІНФОРМАЦІЯ. ДЕСТРУКТИВНА ПРОПАГАНДА

Богдан Юськів	РОСІЙСЬКІ ІНФОРМАЦІЙНІ ВПЛИВИ В ЄС: ТЕХНОЛОГІЇ, МЕТОДИ ТА СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ В РАМКАХ FIMI	40
Микита Білоусов	РОСІЙСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ МАНІПУЛЮВАННЯ ТА ВТРУЧАННЯ (FIMI) ЯК ЗАГРОЗА ІНФОРМАЦІЙНІЙ БЕЗПЕЦІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ	45
Наталія Карпчук	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ПРО МІГРАЦІЮ	49
Євгенія Тихомирова	КОНЦЕПТУАЛЬНІ РАМКИ ІНОЗЕМНОГО ВПЛИВУ ТА ВТРУЧАННЯ В КОНТЕКСТІ КЛІМАТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	52
Альона Тихомирова	ПСИХОЛОГІЯ КЛІМАТИЧНОЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ У КОНТЕКСТІ ІНОЗЕМНОГО ВПЛИВУ	58
Ольга Свідерська	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФРАГМЕНТАЦІЇ СУСПІЛЬСТВА В УМОВАХ КОГНІТИВНОЇ ВІЙНИ	64
Максим Благовірний	ТРАДИЦІЙНІ МЕДІА ЯК ФОРМА ЦИФРОВОЇ СТІЙКОСТІ ГРОМАДЯН ТА ПРОТИДІЇ ДЕЗІНФОРМАЦІЇ	69
Олена Миронова	ЦИФРОВІ НАВИЧКИ ТА ДЕЗІНФОРМАЦІЯ: АНАЛІЗ МІЖНАРОДНОЇ СТАТИСТИКИ	73
Оксана Глушук	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ РФ ПРО ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	76
Лія Клемба	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ РФ ПРО МОБІЛІЗАЦІЮ В УКРАЇНІ	79
Сергій Кулик	ХОКЕЙНА ДИПЛОМАТІЯ ВОЛОДИМИРА ПУТІНА	81
Олена Борисюк	ДЕЗІНФОРМАЦІЯ ЯК ОСНОВА FIMI-ОПЕРАЦІЙ РФ	89
Наталія Карпчук	«ВСЕСВІТНІ ІГРИ ДРУЖБИ» 2024 РОКУ	
Клемба Лія	ЯК АЛЬТЕРНАТИВА РФ ЛІТНІМ ОЛІМПІЙСЬКИМ ІГРАМ У ПАРИЖІ	91
Сергій Кулик	СТРАТЕГІЧНІ КОМУНІКАЦІЇ КНР У КОНТЕКСТІ	
Роман Тарадюк	ГЛОБАЛЬНОЇ ІНІЦІАТИВИ «ОДИН ПОЯС, ОДНІ ШЛЯХ»	97
Світлана Калінчик	ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛЬНИХ ЗМІН	10
Андрій Моренчук		1
Юлія Усенко		

Сергій Кулик,

кандидат політичних наук, доцент кафедри міжнародних відносин і регіональних студій
Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк, Україна);

Роман Тарадюк,

аспірант факультету міжнародних відносин

Волинський національний університет імені Лесі Українки (м. Луцьк, Україна)

«ВСЕСВІТНІ ІГРИ ДРУЖБИ» 2024 РОКУ ЯК АЛЬТЕРНАТИВА РФ ЛІТНІМ ОЛІМПІЙСЬКИМ ІГРАМ У ПАРИЖІ¹

Російська Федерація і Республіка Білорусь, внаслідок санкцій Міжнародного олімпійського комітету і міжнародних спортивних федерацій, запровадженими у відповідь на широкомасштабне вторгнення Росії в Україну у 2022 р., були мінімально представлені своїми атлетами на Літніх Олімпійських іграх 2024 р. в Парижі. Відсутність доступу до великих міжнародних змагань влада Росії намагається компенсувати створенням власних, альтернативних спортивних форумів. Голова МЗС РФ С.Лавров сказав: «За ініціативою президента Путіна, ми організуємо низку спортивних заходів, що будуть справді міжнародними, універсальними й такими, що поважають ті принципи, що укладені в Олімпійській хартії, що їх МОК грубо порушує». У 2024 р. серед заходів, що їх найбільше рекламував «русский мир», були «Ігри майбутнього» й «Ігри БРІКС» у Казані та «Всесвітні ігри дружби» в Москві².

С. 91

19 жовтня 2023 р. президент РФ В.Путін підписав указ про проведення «Всесвітніх ігор дружби» («World Friendship Games 2024»)³. Концептуально їх заявили як альтернативні Олімпійським іграм – літній та зимовий варіанти з проведенням щочотири роки. Передбачали, що Ігри можуть включати парад на Червоній площі. Міжнародні змагання під егідою Міністерства спорту РФ планували провести 15–29 вересня 2024 р. у Москві та Єкатеринбурзі. Їхня програма включала 35 видів спорту – традиційні й ті, що набирають популярності, таким чином «запозичивши» ідею в МОК. Йдеться про брейкінг, що дебютував на Олімпіаді-2024, і скейтбординг, що вперше був представлений на Олімпійських іграх в Токіо-2020⁴. Російська сторона обіцяла спортсменам за здобуті золоті медалі винагороду у 40 тис. дол. США, друге і третє місце – 30 та 20 тис. дол. США відповідно. Витрати на логістику (приїзд, проживання, харчування) учасникам змагань РФ також обіцяла покрити. На їхнє проведення планували виділити 8,3 млрд рублів (83 млн дол. США)⁵. Планували, що у столичному спорткомплексі «Лужники» пройде більша частина програми, а Єкатеринбург прийме змагання з легкої атлетики, водного спорту та дзюдо⁶.

¹ This study was conducted in the framework of the Jean Monnet Module «EU Counteraction to FIMI» (№101172342 ERASMUS-JMO-2024-MODULE).

Дослідження виконано в межах Модуля Жана Моне «EU Counteraction to FIMI» (№101172342 ERASMUS-JMO-2024-MODULE).

² Задирака, К., & Пилипенко, А. (2024, Липня 26). «Навіть Макрон не ризикнув купатися у брудній Сені». Як російська пропаганда паразитує на темі Олімпійських ігор. *Детектор медіа*. <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplyvi/post/35662/2024-07-26-navit-makron-ne-ryzyknuv-kupatysya-u-brudniy-seni-yak-rosiyska-propaganda-parazytuie-na-temi-olimpiyskykh-igor/>.

³ Скаврон, Б. (2023, Жовтня 20). У Росії буде своя «олімпіада-2024»: запросили Еритрею та КНДР. *ТСН*. <https://tsn.ua/svit/u-rosiyi-bude-svoya-olimpiada-2024-zaprosili-eritreyu-ta-kndr-2433304.html>.

⁴ Саджениця, І. (2023, Жовтня 19). З блекджеком і терористами: Путін оголосив про «всесвітні ігри дружби» в Росії замість Олімпіади. *24 канал*. https://sport.24tv.ua/putin-ogolosiv-pro-vsесvitni-igri-druzhbi-rosiyi-zamist-olimpiadi_n2415116.

⁵ Заступник Голови Комітету з питань молоді і спорту Василь Мокан розповів про черговий «пишик» путінського режиму. (2024, Грудня 09). Комітет з питань молоді і спорту Верховна Рада України. https://komsport.rada.gov.ua/news/main_news/77388.html.

⁶ У Росії 2024 року проводитимуть «Ігри дружби», а в Парижі Олімпійські ігри, допустять росіян? (2023, Вересня 16). #PPS#. <https://prostoprosport.com.ua/football/russia/v-rossii-na-2024-godu-budut-provoditsya-igry-druzhby-a-v-parizhe-olimpijskie-igry-dopustyat-rossiyan/>.

Російські пропагандисти створили картинку, що світ підтримує Росію. Проект «Всесвітніх ігор дружби» представили на найбільших форумах «Росії – СЕФ», «ПМЕФ», «Росія – Африка», «Росія – спортивна держава». Окремо вирішували питання з міністрами Південної Африки, КНР, Бразилії та КНДР щодо участі у змаганнях спортсменів відповідних країн. Член комітету Державної думи РФ з фізичної культури та спорту Р.Баталова заявила, що «немає жодних обмежень на участь у іграх: «Ми підемо своїм шляхом і встановлюватимемо рекорди. Щоб нагороди не знецінювалися, треба, щоб суперництво було гідне, тому запрошуємо інші країни»⁷. Генеральний директор Оргкомітету «Ігор дружби» О.Сорокін розповідав навіть про медалі з чистого золота і стверджував, що брати участь у змаганнях погодилися представники 70 країн і майже сім тисяч атлетів.

С. 92

До організації змагань влада Кремля долучила держави, що є її союзниками у війні проти України. Запросили Північну Корею та Еритрею. Організатори заявляли про участь країн СНД, членом якої є Республіка Білорусь, ШОС – Шанхайської організації співробітництва, членами якої є Іран та Китай⁸. На прес конференції глав держав РФ і КНР у Пекіні в травні 2024 р. під час церемонії підписання Спільної заяви РФ та КНР про поглиблення відносин всеосяжного партнерства та стратегічної взаємодії В.Путін особисто запросив спортсменів із Китаю на «Всесвітні Ігри дружби». Водночас до Ігор не планували допускати російських спортсменів, які виступили на Олімпіаді в Парижі під нейтральним прапором⁹.

Запрошення на «Ігри дружби» росіяни надіслали й українським федераціям із цинічною обіцянкою «гарантувати їм безпеку». При цьому вони були готові сплатити всі кошториси для наших збірних. Виконувач обов'язків міністра молоді та спорту України М.Бідний заявив, що українські спортсмени не будуть виступати на подібних змаганнях. «Ми також зверталися зі свого боку спільно з НОК, ми зверталися до країн, які є нашими партнерами – ніхто не буде делегувати туди своїх спортсменів. Ніхто зі спортсменів високого рівня не дозволить собі туди поїхати. Тому що така участь буде точкою в їхній кар'єрі та в їхньому шляху в міжнародному спорті», – розповів М.Бідний¹⁰.

Проведення «Всесвітніх ігор дружби» було грубим порушенням Олімпійської хартії та різних резолюцій ООН. Всупереч цьому, уряд РФ розпочав інтенсивний дипломатичний наступ, спрямовуючи урядові делегації та послів, а також міністерські та інші керівні органи до урядів по всьому світу. Щоб зробити їхню суто політичну мотивацію ще більш очевидною, вони навмисно оминали спортивні організації в країнах, на які спрямована їхня діяльність. Жодна міжнародна спортивна організація не приховувала своєї негативної реакції щодо ідеї проведення цих змагань. Проти різко виступили МОК, Асоціація міжнародних літніх олімпійських федерацій та міжнародне антидопінгове агентство WADA. Вони закликали скасувати «Ігри дружби». Голова МОК Т.Бах заявив: «Російський уряд звинувачує нас у недотриманні політичного нейтралітету. Водночас цей самий уряд намагається організувати абсолютно політизовану спортивну подію». Директор зі зв'язків з національними олімпійськими комітетами (НОК) Д.Маклеод зазначив, що «враховуючи зростання політизації світового спорту, ми просимо всі НОКи бути обережними щодо цієї ініціативи.

С. 93

Дійсно, будь-яка участь НОК у «Всесвітніх іграх дружби» суперечила б не тільки рекомендації Виконавчого комітету МОК від 25 лютого 2022 р. щодо міжнародних спортивних змагань, що проводять в Росії, але й суперечила б колективній меті Олімпійського руху щодо збереження

⁷ Скаврон, Б. (2023, Жовтень 20). У Росії буде своя «олімпіада-2024»: запросили Еритрею та КНДР. *ТСН*. <https://tsn.ua/svit/u-rosiyi-bude-svoya-olimpiada-2024-zaprosili-eritreyu-ta-kndr-2433304.html>.

⁸ Саджениця, І. (2023, Жовтень 19). З блекджеком і терористами: Путін оголосив про «всесвітні ігри дружби» в Росії замість Олімпіади. *24 канал*. https://sport.24tv.ua/putin-ogolosiv-pro-vsесvitni-igri-druzhbi-rosiyi-zamist-olimpiadi_n2415116.

⁹ Путін скасував проведення «Ігор дружби», які Росія анонсувала після спортивних санкцій. (2024, Грудня 02). *Радіо Свобода*. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-putin-skasuvannia-ihry-druzhby/33223869.html>.

¹⁰ Цинізму немає меж. Росія запросила Україну на Всесвітні ігри дружби. (2024, Квітень 09). *NV*. <https://sport.nv.ua/ukr/other-sport/igri-druzhbi-2024-rosiya-zaprosila-ukrajinu-na-turnir-50408507.html>.

незалежності та автономії спорту»¹¹. На ці заяви дуже різко відреагували представники російського спорту. Так, заслужений тренер СРСР із фігурного катання Т.Тарасова вважала, що МОК «не повинен пхати свій ніс в Ігри дружби, бо чим більше проводять великих турнірів, тим краще для спортсменів»¹², а голова Федерації фехтування Росії І.Мамєдов сказав, що МОК «слабка організація», яка «тріщить по швах»¹³.

У 2024 р., створена росіянами, Міжнародна асоціація дружби виступила з ініціативою перенести змагання на 2025 рік¹⁴. Основною причиною для перегляду дати їхнього проведення були нібито недостатні терміни для відновлення провідних атлетів, які беруть участь у великих міжнародних турнірах влітку 2024 р.¹⁵. Попри перенесення, заступник міністра спорту РФ О.Байсултанов назвав «Ігри дружби» «викликом недоброзичливцям» і «демонстрацією сили та могутності Росії»¹⁶. А вже 02 грудня 2024 р. в опублікованому указі В.Путіна йшлося про те, що: «З метою захисту прав спортсменів та спортивних організацій на вільний доступ до міжнародної спортивної діяльності ухвалюю: до особливого рішення президента РФ відкласти проведення міжнародних змагань «Всесвітні ігри дружби»¹⁷. Про конкретніші причини відтермінування в указі нічого не зазначали. Президент РФ наказав відрхування від букмекерів передати до нового, ще не створеного фонду підтримки спорту в Росії. Єдиний регулятор азартних ігор за ухваленням законом мав передавати організаторам турніру чверть від 2% їхнього загального обсягу депозитів¹⁸.

С. 94

Для цього В.Путін доручив підготувати зміни у законодавстві. У своїй реакції на відміну «Ігор дружби» росіяни – користувачі соцмереж – із сарказмом висловили думку, що у Росії немає друзів: «так і не повзуть до нас на колінах?», «тому, що друзів не залишилось, крім Талібану та Сирії», «відкладено до появи цих друзів»¹⁹.

Автори стверджують, що влада РФ задумала проведення «Всесвітніх Ігор дружби» як політичний і PR-крок РФ на міжнародній арені. По перше, дати проведення і бюджет Ігор. РФ планувала провести «альтернативну Олімпіаду» відразу за місяць після Літніх Олімпійських ігор у Парижі. Бюджет на формування Олімпійських ігор-2024 становив 4,3 млрд євро²⁰, а на проведення «Ігор дружби» планували виділити 8,3 млрд рублів (83 млн дол. США). Також в РФ планували виплачувати винагороду спортсменам за завойовані медалі, аналогічну тій, що й на Олімпійських Іграх. По друге, керівництво Ігор. Головою Автономної некомерційної організації

¹¹ Олійник, Т. (2023, Листопад 15). МОК закликав країни не брати участь в російських «Іграх дружби». *Українська правда*. <https://www.pravda.com.ua/news/2023/11/15/7428927/>.

¹² Корнілов, М. (2024, Березень 27). «Не пхайте свій ніс»: у РФ озлобилися на МОК через альтернативну Олімпіаду в Москві. *Telegraf*. <https://news.telegraf.com.ua/ukr/sport-cat/2024-03-27/5842713-ne-suyte-svoy-nos-v-rf-ozlobilis-na-mok-iz-za-alternativnoy-olimpiady-v-moskve>.

¹³ Задирака, К., & Пилипенко, А. (2024, Липня 26). «Навіть Макрон не ризикнув купатися у брудній Сені». Як російська пропаганда паразитує на темі Олімпійських ігор. *Детектор медіа*. <https://ms.detector.media/propaganda-ta-vplyvi/post/35662/2024-07-26-navit-makron-ne-ryzyknuv-kupatysya-u-brudniy-seni-yak-rosiyska-propaganda-parazytuie-na-temi-olimpiyskykh-igor/>.

¹⁴ Жиренко, Х. (2024, Грудня 02). Крах «альтернативної Олімпіади». Путін переніс на невизначений термін «Ігри дружби». *Главком*. https://glavcom.ua/sport/news/krakh-alternativnoji-olimpiada-putin-perenis-na-neviznacheni-termin-ihri-druzhbi-1034361.html#google_vignette.

¹⁵ У Росії відмовилися від ідеї провести альтернативну «Олімпіаду-2024»: так звані «Всесвітні ігри дружби» перенесли на наступний рік. (2024, Липня 31). *Остро*. <https://www.ostro.org/news/u-rosiyi-vidmovylsya-vid-ideyi-provesty-alternatyvnu-olimpiadu-2024-tak-zvani-vsesvitni-igry-i484379>.

¹⁶ Іншаков, М. (2024, Липня 16). Путін зганьбився з «альтернативною Олімпіадою», яку пафосно обіцяв провести в Росії. *Oboz.ua*. <https://news.obozrevatel.com/ukr/sport/sport/putin-zganbivsya-z-alternativnoyu-olimpiadoyu-yaku-pafosno-obitsyav-provesti-v-rosii.htm>.

¹⁷ Жиренко, Х. (2024, Грудня 02). Крах «альтернативної Олімпіади». Путін переніс на невизначений термін «Ігри дружби». *Главком*. https://glavcom.ua/sport/news/krakh-alternativnoji-olimpiada-putin-perenis-na-neviznacheni-termin-ihri-druzhbi-1034361.html#google_vignette.

¹⁸ Путін скасував проведення «Ігор дружби», які Росія анонсувала після спортивних санкцій. (2024, Грудень 02). *Радіо Свобода*. <https://www.radiosvoboda.org/a/news-putin-skasuvannia-ihry-druzhby/33223869.html>.

¹⁹ Романчук, М. (2024, Грудня 03). Біда на болотах: Путін скасував Ігри дружби 2025 року. *Експерт*. <https://expert.in.ua/sport/03122024-bida-na-bolotah-putin-skasuvav-igry-druzhby-2025-roku/>.

²⁰ У Росії на 2024 року проводитимуться «Ігри дружби», а в Парижі Олімпійські ігри, допустять росіян? (2023, Вересень 16). #PPS#. <https://prostoprosport.com.ua/football/russia/v-rossii-na-2024-godu-budut-provoditsya-igry-druzhby-a-v-parizhe-olimpijskie-igry-dopustyat-rossiyan/>.

«Оргкомітет «Всесвітні ігри дружби» було призначено О.Сорокіна²¹. Це колишній працівник МЗС РФ і досвідчений спортивний функціонер, який був причетний до проведення масштабних міжнародних змагань у РФ – фінального матчу Ліги чемпіонів сезону 2007/2008, брав участь у заявних компаніях на проведення Олімпіади-2012 у Москві, Олімпіади-2014 у Сочі, очолював Організаційний комітет з підготовки та проведення Чемпіонату світу з футболу «Росія-2018». По третє, програма «Ігор дружби» включала олімпійські та неолімпійські види спорту. Це мало б скласти конкуренцію офіційним Олімпійським іграм. По четверте, учасники Ігор. У «Всесвітніх Іграх дружби» організатори передбачали участь країн «Глобального півдня», а також представників деяких дружніх до режиму В.Путіна держав. Навіть спортивні федерації України отримали запрошення від Росії, що було явно пропагандистським кроком Кремля. Однак жодна з країн, окрім відстороненої від міжнародних турнірів Білорусі, про участь не заявила. По п'яте, МОК виступив проти використання спортсменів для поширення російської пропаганди і назвав «Всесвітні ігри дружби» «цинічною спробою РФ політизувати спорт», а також нагадав, що російський уряд «демонструє повну неповагу до світових антидопінгових стандартів та чесності змагань». Тому, на нашу думку, у випадку успішного проведення Ігор, російські медіа розгорнули б активну інформаційну кампанію щодо дискредитації МОК і Олімпійського руху загалом. І насамкінець, ці міжнародні змагання були особистою ініціативою В.Путіна і повинні були стати альтернативною Олімпіадою-2024. В.Путін відмінив своїм же указом. Таке рішення пояснили «захистом прав спортсменів та спортивних організацій на вільний доступ до міжнародної спортивної діяльності».

C. 95

Як заявив тимчасово виконуючий обов'язки міністра молоді та спорту України М.Бідний, «це показуха. Росія сьогодні намагається створити свій альтернативний всесвіт переважно для внутрішнього споживання, щоб показати: все добре, до нас з'їхався майже весь світ, який поділяє наші цінності. Звісно, жоден спортсмен, що себе поважає, який планує спортивну кар'єру, не зможе дозволити собі такого «зашквару». Це буде крапка на його спортивній кар'єрі»²². Таким чином, пропагандистський задум Кремля провалився.

Варто відзначити, що ідея проведення «своїх змагань» на противагу Олімпійським іграм – не нова. Керівництво Росії тут наслідує досвід Радянського Союзу, який проігнорував Олімпійські ігри 1984 р. в Лос-Анджелесі у відповідь на бойкот Олімпійських ігор 1980 р. в Москві (її через вторгнення СРСР в Афганістан бойкотували США і ще 64 країни). Замість Олімпіади-1984 в СРСР влаштували міжнародні змагання «Дружба-84» за участі спортсменів дев'яти країн соціалістичного табору: СРСР, Північної Кореї, Монголії, Польщі, Чехословаччини, Болгарії, Угорщини, Східної Німеччини, Куби під офіційним гаслом «Спорт – дружба – мир». Єдина відмінність лише у тому, що тоді СРСР сам бойкотував змагання, а тепер РФ не допускають на Олімпійські ігри.

Висновки. За задумом російської влади, «Всесвітні ігри дружби» мали стати «імпортозаміщенням» звичайних Олімпійських ігор. Для цього були виділені значні кошти, підібрані досвідчені керівники, залучена значна кількість учасників і сформована широка програма змагань. Таким чином, російські пропагандисти намагалися знецінити весь олімпійський рух. З цією метою В.Путін використав приклад СРСР щодо організації і проведення соціалістичних міжнародних мультиспортивних змагань «Дружба-84», тобто, сучасна Росія влаштувала ерзац-заміну. Москва й надалі використовуватиме спортивну дипломатію й працюватиме над тим, аби послабити рішучість і санкції міжнародних спортивних організацій. Тому, за словами заступника Голови Комітету з питань молоді і спорту Верховної Ради України В.Мокана, «Україна має продовжити роботу серед світової спортивної спільноти із завданням повністю блокувати будь-яку участь пропагандистських спортсменів та спортсменок з РФ та РФ на будь-яких міжнародних змаганнях, зокрема й таких як Олімпійський рух та міжнародні спортивні змагання».

²¹ Сорокін Олексій Леонідович. (2025, Квітня 30). War-sanctions. <https://war-sanctions.gur.gov.ua/sport/persons/29343>.

²² Турчак, С. (2024, Травня 04). Бідний розкрив таємницю фейкових ігор Росії, якими вона хоче знецінити ОІ-2024. *Інформатор*. <https://sport.informator.ua/uk/bidniy-rozkryv-tayemnicyu-feykovih-igor-rosiji-yakimi-vona-hoche-zneciniti-oi-2024-2>.
